

ŠKIBAT

Zabavno-zbadljiv in šaljiv list.

Št. 4.

V Ljubljani, 25. februarja 1883.

Tečaj 1.

„Gliha vkup štriha.“

Naš smoter ni zavist, čemu tudi, saj je na tem pisanem svetu za vse prostora. Vrhu tega bilo bi prav malo koristno, odgovarjati človeka, kateremu godi nezabeljena kislja repa ali pa krompir „v komašnah“ ter mu za menjo priporočati pečenko, ali celo gosjo pasteto in za poplavek čašo penečega šampanjca. Popolnem se slagamo z glosom:

„Jedes Thierchen
Hat sein Plaisierchen.“

A vzlic temu ravnodušju pripetijo se vendar slučajji, ko se nam zdi dolžnost, pozornost občinstva obračati na pojave, ki vsled svojega markantnega soglasja kažejo, od kod jim je izvor. Tako čudno soglasje nahajamo mej — sit venia verbo — „Ljudskim glasom“ in glasilom gosp. Dežmana & Co. Jedva je naš dnevnik priobčil notico, da morajo dekline v papirnici v Velčah delati po 17 ur na dan, že je nastal hrup v obeh omenjenih časnikih in soglasno sta se zaletavala v neljubo njima vest, pretila celo s tožbo, in farizejsko zasukavala oči proti nebu, proseč, da ogenj in žveplo uniči taiste, ki so toli predrzni, da branijo mlado življenje nedoraslih deklet ne glede na to, je li taka objava temu ali onemu nadzorniku ljuba. Grozilo se je s tožbo, a izostala je in osebe, blamaž vajene, utaknile so tudi to zadnjo blamažo hladnokrvno v žep. — Komaj se je za mestna dela imenoval nov nadzornik, že sta „Ljudski glas“ in „Ljubljanski butelj“ „unisono“ povzdignila svoj hripavi glas, češ, tega ni treba, to je potrata. In ko je vsled deževja in snega nastalo nekoliko blata po ulicah ljubljanskih, sta zopet tako soglasno kričala o blatnem morji in zanikernosti mestnega zastopa, da sta nehotoma razkrila javno tajnost, da obema vkupe teka zibelka v „Blatnej vasi“ in da je za oba pisan kakor nalašč znani stih Heine-ja:

„Selten habt ihr mich verstanden,
Selten auch verstand ich euch,
Doch, als wir im Koth uns fanden,
Da verstanden wir uns gleich.“

Radikalno zdravilo!

Zoper preveliko razburjenost Celjskih puranov zaradi ru-
dečih srajc Sokolcev, priporoča se čaša vode. Natančneje o
rabi zdravila pove in pokaže

Skobeljev,
praktični zdravnik.

Živali brez podob.

Božji volek: Spal sem dobro, sedaj lezem zopet vreme delat, zvečer pa grem zopet spat. Bog znaj, kako je svet do tega prišel, da jaz vreme delam, saj jaz o tem vendar ničesa ne razumem, toliko kakor zajec na boben ali žaba na citre. Lazim okolu, ker mi je že prirojeno in pa zato, da potem laglje jem, pijem in spim, mislil pa še svoj živi dan ničesa nisem, čemu tudi? Gospod, ki me je stvaril, že ve zakaj je to storil in svet uvidevši, da delam vreme jaz, pripoznal me je umetelj-
nikom. Gotovo bi po svojem umu in premišljevanji ne prišel na to vzvišeno mesto in do tega prelepega imena, kajti še zdaj mi, kakor sem že omenil, ne gre v glavo, kako jaz pripomorem k vremenu. Jaz menim, da ko bi bil na mojem mestu nava-
den volek, bi se vreme ravno tako vrstilo. Težavno mi je posebno to, da moram večkrat laziti na Grad. Tam ni nič bož-
jega in hvala Bogu in mojim stvoriteljem in pokroviteljem, ki nečejo niti videti niti vedeti, kar ves svet vidi in govori. Zna-
menito je posebno to, da me celo v Parizu že poznajo, ker so mi pri priliki poslali poln zaboj najfinejšega blaga, vse zato, ker delam vreme.

Hijena: Mene je že nekdo narisal, svet me tedaj že pozna po vnanjosti. Da pa ta slika ljudem ne izgine izpred očíj, me je Erjavec tudi že dostojno stigmatiziral rekoč: „Ho-
dijo s pobešeno glavo, krivim hrbtom in hromim korakom. A jeze moje in zlobnosti moje še nihče ni do kraja popisal. Mene je sama togota, posebno pa sedaj ko me putika lomi in kadar togoto najmenj kažem, takrat se v meni najbolj kuha. Ni prazna beseda to, da sem očetu pomagala požreti mater, vsaj da bi smela in mogla, podušila bi vse, vse sama, in najprej „ta svoje“, ko bi se ne bala, da bi potem še dosti družih ne ostalo, katerih bi ne imel kdo podušiti. Kar je pasjega ple-
mena, vse je zlobno, jedini oče našega rodu, pes sam, spokoril se je, zato ga pa vse brca in prav se mu godi, kajti le on je kriv, da ni naš rod ves svet v strah in pod-se spravil. Pro-
kleta bodi poštenost in ljubezen do bližnjega, živela pa (Bog mi grehe odpusti) krutost in pasja zloba!

Oznanilo.

Usojam si po tem nikakor nenavadnem potu naznanjati, da se mi je po mnogem trudu in glavo ubijanju posrečilo vzgo-
jevati „že slane arenke“, katerih pa nikakor ne mislim spuščati v vodo, posebno sedaj ne, ko nisem več predsednik dotičnemu društvu.

R. K.

Načrt kako sezidati „Narodni dom“.

1. Vsak narodnjak, ki po nepotrebnem govori nemški, plača za vsaki nemški stavek 1 kraje., to da v teku dveh mesecev najmanjše 60.000 gld.

2. Vsaka narodna gospa in gospodičina, ki pri narodnih zabavah, na javnih šetališčih, sploh v javnosti in doma kramlja nemški, plača za vsaki nemški stavek tudi 1 kraje., a ker nežni spol gotovo več nemški govoriči in pleteniči, nego možki, dobimo tu podvojeno število, to je 120.000 „

3. Vsak narodni trgovec, ki nema slovenske firme, plača jedenkrat za vselej 10 gld., kar nikakor ni preveč, kajti v Bukareštu je zakonom določeno, da se za nerumunsko firmo plačuje na leto 100 frankov davka in ker dobro znamo, da se naši trgovci ne bodo pustili sramotiti po Rumunskih. Na ta način dobimo najmanjše 2.000 „

4. Narodnjak, ki piše slovenskim kupcem nemške račune, plača za vsak tak račun samo 1 kraje. Tako dobimo od obrtnikov in trgovcev sigurno 5.000 „

5. Narodnjaki, ki so vpisali svoje otroke v nemške oddelke plačajo zaradi posebno velike grehote po 2 gld., to daje 1.000 „

6. Kdor se narodnjaka šteje, pa ni član nobenega narodnega društva, plača „vojno takso“ brez razločka stanu po 1 gld., tako dobimo zopet 5.000 „

7. Vsak slovenski razumnik, izinši Štajerce in Korošce, ki trdovratno protestujejo in nekatere bogataše, ki pridejo pozneje na vrsto, plača po 10 kraje. Ker računimo, da je v Kranjskeji, Goriškeji, Primorskeji in v inostranstvu vsaj 8000 slovenskih razumnikov, bi se tako okoristili zopet za 800 „

8. Odvetniki, beležniki, sodniki in razni uradniki zapadejo za vsako nepotrebno, ali zbog komoditete nemško sestavljeno pismo po 50 kr. To bi iznašalo najmanjše 10.000 „

9. Narodnjaki ki hodijo v nemško gledališče v Ljubljani, morajo določeno vstopnino nakloniti i narodnemu domu. Ker je tacihi veliko, bode ta vkupni znesek iznašal vsaj 5.000 „

10. Isto tako, ki so vpisani v nemško kazino. Tako pride zopet v blagajnico 300 „

11. Kdor čita „Tagespost“, „Deutsche Zeitung“, „Neue fr. Presse“, „Neues Wiener Tagblatt“, „Laibacher Wochenblatt“ itd. in se takega berila trdovratno drži, zapade vsaj 1 kraje. To bi zopet dalo 700 „

12. Kdor čita Škrata pa ni nanj naročen plača 1 kraje. globe; to da v okroglem znesku zopet 200 „

vkupne 210.000 gld.

Ker smemo računiti, da dosedanja darila, podpisani deleži in gradivo vrže vsaj 40.000 „

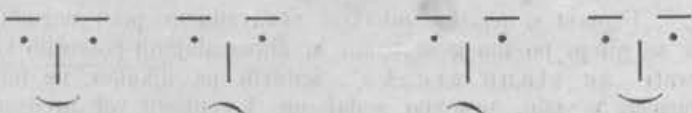
kaže se vkupna vsota 250.000 gld.

kar zadostuje za krasno monumentalno stavbo. Pri vsem tem pa še nikomur ni zabranjeno izumiti še drugih načinov, ki bi še pomnožili to glavnico.

Mož in žena.

Ko se podraži kava:

Ko se podraže smodke:

„Najčistejši patriotizem“

vzel je v zakup „Ljudski glas“ in ponosno in napetih lic trobi v svet: „Pod mojim klobukom mi ga ni para!“ Res zavidanja vredni ljudje! Včeraj še dejali so loveč po krčmah naročnike: „No saj ni več, kakor par goldinarjev, in še to bomo kar pri vas zapili!“ danes pa že govore o najčistejšem patriotizmu, kakor bi bili vse domoljubje kar „na pipo djali“.

Mej drugim je pa stavek: „Mi sicer ne dramtiziramo in ne plešemo po različnih veselicaih za narod“, jako dobrodejno uplival na naše živce, kajti že sama misel, kako bi n. pr. naš Jože vrtil se v hitrej polki, gosp. Suhoblodnik pa predstavljal Falstaffa ali celo Kalibana — prouzročila več smeha, nego je v sedanjem postnem času dostojno. Tedaj v bodoče, malo več resnobe! Prosimo!

Mej dvema obrtnikoma.

A. Ali veš ti kak pripomoček za rešitev socijalnega vprašanja?
B. Da, pa še dobrega!

A. Povej, povej, saj znaš, da potrebujem jaz dobrih idej, kadar govorim v delavskih shodih.

B. Vsacemu delavcu naj se podeli služba tajnika pri kakem pogrebnem društvu z letno plačo 150 gld. in takaj bo boljše.

A. O, da nisem že na to mislil; saj se gospod Sturm odslej že tudi boljše počuti.

„Babica, jaz bi rad jedel, jaz sem lačen!“

„Ljubo dete, kaj ne veš, da je post, da se moramo vsi postiti?“

„Ali, babica, saj se bom jaz tudi postil, ko se najem.“

Različne priprave za post.

Delavec, ki je pri imovitem gospodu žagal ves dan drva, gre zvečer v stanovanje po svoje zasluženno plačilo. Ker pa prostovor ne pozna, zajde v hram, kjer se spravljajo jedi in ondi zazre velike posode polne masla, košičke z jajci, predele napolnene z moko, suhe in sveže ribe in razne druge postne jedi, da je bil kar raz sebe. Gospod, ki je od strani to zapazil, gre za njim in potrka mu na ramo rekoč: „Kaj se pa tolikanj čudite, mar ne veste, da se prične post, to imam jaz vse za post pripravljeno. Ali se vi ne postite?“

„O da, gospod, postim se, postim,“ odvrne delavec, „a za post nemam pripravljene družega, nego želodec.“

Nekdaj in zdaj.

Znana je lepa starogrška bajka o prvem uzroku slavne trojanske vojne, kako je brdki kraljevič Paris, pasoč na gori Idi svojega očeta ovce in kostrune, moral odločiti se, katerej nenadno pred-enj stopivših, čarobno lepih boginj, bode poklonil osodepolno jabolko. A ker so ovčarji že tedaj bili galantni in so imeli zdrav okus, ni premišljal dolgo, temveč poklonil je jabolko onej, ki mu je obljubila najlepšo ženo, katero je tudi dobil in imel morebiti dalje, nego mu je bilo ljubo.

Dandanes pa, akoravno v jedno mer poudarjamo, da živimo v času napredka, zasuknil se je estetični okus na nasprotno stran. Evo dokaza!

Tam nekje, recimo v Nemčiji, ali v devetej deželi, v mestu V..... bila je razpisana služba učiteljice, za katero so se oglasile tri zastopnice nežnega spola. Dotični referent, ali ker se je to godilo v Nemčiji — „im Reiche der Gottesfurcht und guten Sitte“ — bolje rečeno referendar, ni bil v malej zadregi. Vse tri imele so jednako dobra spričevala, katerej tedaj priznati prednost? Dolgo belil si je glavo in premetaval akte, naposled pa mu šine rešilna misel v glavo. „Za Boga, služba razpisana je za V....., tam učiteljuje mož, ki je diametralno nasprotstvo egiptovskemu Jožefu, in ko bi tudi ne bil, tisti znani plašč, je v današnji dobi, zlasti pa pri tacem Don Juanu, za vse kaj drugega namenjen. Tedaj, ker „prilika greh dela,“ treba to preprečiti in že „a limine“ onemogočiti.“ Utopljen v take misli, ni mogel izgotoviti referata, kar ga obišče prijatelj, kateremu potoži svojo nadlogo vprašajoč, pozna li vse tri kandidatnje. In ko prijatelj pove, da so mu vse tri osobno znane, vpraša referendar, katera izmed njih je najgrša. In ko prijatelj zadovolji i temu vprašanju, dogotovil se je referat in službo dobila je „Najgrša“.

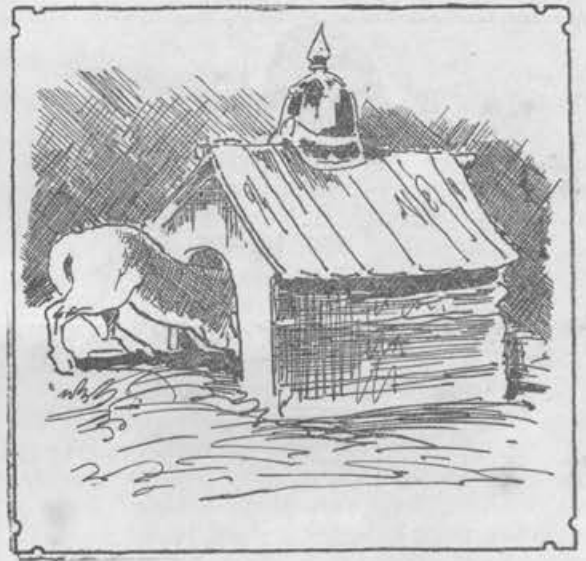
To je razlika med trojansko vojno in devetnajstim stoletjem.

Po prvi postni nedelji.

Tedaj pa, ko se je še naš gospod Jože skozi štirideset dni pripravljaval na svečnični dan, da ne bi izpodrknil s predsedniškega stola v občnem zboru onega društva, katero živih ne pokopava — tedaj prikaže se mu skušnjavec v podobi krojača rekoč: „Gospod in mojster — mizarski namreč! Ker želim tudi jaz po tebi pokopan biti, vzprejmi me v Svojo bratovščino, pripravljen sem takso takoj naprej plačati, vem pa tudi še za čevljarje, ki bodo tudi tako storili. Dobri duh pa, ki se v tem hipu prikaže v podobi žene, razsvetli gospoda in on reče z oblastnim glasom: „Vsprijel sem sicer v svojo bratovščino že bolne, hrome in onemogle, tudi mrtvim nisem zabranjeval pristopa, niti takim, ki takse niso plačali naprej, — tebe skušnjavec! pa poznam! — Poberite se izpred mene vsi krojači in čevljarji, kajti resnično vam povem, da kraljestva v bratovščini nobenemu ne privoščim.“

In tedaj prikažejo se angeli v podobi Wursta, Telebnikarja, Škrjanca in drugov in ti so mu stregli.

Reichshund, Bismarckov Tiras,

ko je njegov gospodar dobil vest, kako sijajno in prisrčno so na Dunaji vzprijeli ruskega ministra Giersa.

Novodobni Diogenes išče v Krivošiji ljudi.

Kadar bode tam doli gotov, pride v Ljubljano iskat pevec, ki bi pri polaganji temeljnega kamena za novi muzej hoteli peti latinsko kantato.

Kmetijski humor.

- Ne umrjem pa ne, ko bi tudi deset goldinarjev na dan služil.
- Tako je zabiti, da se mu celo neumnost izogiblje.
- Tako se te bojim, kakor gospod fajmošter na prižnici — dežja.
- Tako te bom vrgel, da boš štirideset krajcarjev „zaceral“, predno nazaj prideš.

Ljubljanska gospoda napravila je nekdanji izlet. Mej raznim točkami raznovrstnega programa bila je tudi sv. maša, pri maši pa petje. Pevci zavzeli so kor, izvlekli note in peli prav vrolo pri maši. Mej kmetiskim ljudstvom, ki je privrelo poslušat, kaj „škrijci“ znajo, bila sta tudi dva stara kmeta. In mej njima začel se je naslednji razgovor:

„Ti, reče prvi, tacega petja pa ne slišiš kjer bodi.“
 „Kaj bi ne, pripomni drugi, to ni nobena „kunšt“, ali ne vidiš, da kar beró?“

Matematična vprašanja.

Ako je Kaminski zahteval za gališko transversalko 625.000 gold. provizije, kako daleč je od Dunaja do mesta Stanislava?
 Ako se v mestnej klavnici nakupi za 150 gold. stelje, gnoj pa proda za 25 gold. in se je v tem času pobilo in poklalo nad 19.000 glav živine, koliko je bilo volov in bikov vmes in koliko vrže mestno posojilo dobička na leto?
 Ako je kranjska stavbena družba prostor za novi muzej prodala za 17.000 gold., za koliko ga je ona sama kupila?

Pogovori

soseda Brezovičarja in Bizovičarja.

Brezovičar: No, letos je vender mestni zbor ljubljanski odrekel podporo protestantovskejši šoli. Zadnji čas je bil.

Bizovičar: Da, da. Saj so bili nemčurji zaradi tega tudi tako razburjeni, kakor bi potrkal na panj. Čujem, da so sklicali celo sejo. Ali veš o tem kaj več?

Brezovičar: Vse na tanko. Seje se jih je primerno dosti udeležilo. Predlog je bil, da se napravi protestantovskejši šoli na korist javna veselica. A zmernejši elementi rekli so: To nikakor ne kaže. Veselica, ki ne bode elegantna, ne bode donesla nič dobička. Če bode pa elegantna, bodo pa stroški vse požrli. Najbolje tedaj, da ne storimo nič, ker bi v obče taka veselica bila le nepotrebna demonstracija.

Bizovičar: To je tudi res. Mislim vsaj, da ni bilo niti ugovora.

Brezovičar: Bil je bil, pa še hud. Veš tisti dišavar Murček je kar besnil, očital je navzočnim, da nimajo patriotizma, da za nemške otroke nič ne storé in to sedaj, ko niti „Gustav-Adolf-Verein“ nima preveč novcev.

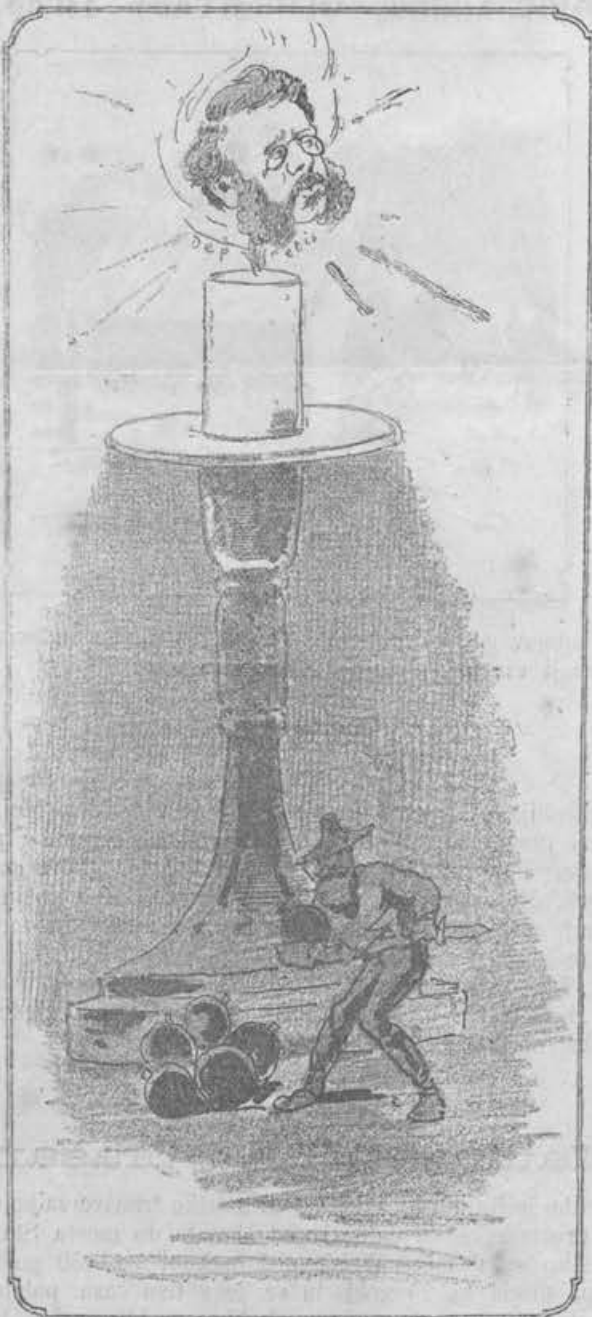
Bizovičar: No, patriotizem Murčekov menda tudi ni posebno ogromen. Veš, koliko je vreden v našem novem denarju.

Brezovičar: Koliko?

Bizovičar: Še 150 goldinarjev ne. Če je res taka nevarnost, pa bi bil Murček segel sam v žep in odštel teh borih 150 gold. Tako pa, če drugim očita, da nimajo patriotizma, zdi se mi kakor tisti, ki je prašiča strigel rekoč: „Veliko vpitja, malo volne!“

— (Zastavica.) Bil je mož, ki pa ni bil mož. Ta mož, ki ni bil mož, šel je v vrt, ki pa ni bil vrt. V tem vrtu, ki pa ni bil vrt, stalo je drevo, ki pa ni bilo drevo. Na to drevo, ki pa ni bilo drevo, priletel je tič, ki pa ni bil tič. In tedaj je ta mož, ki pa ni bil mož, in ki je bil v vrtu, ki pa ni bil vrt, pobral kamen, ki pa ni bil kamen ter vrgel ga v tiča, ki pa ni bil tič in tič je — zletel. Kaj je to?

(Rešitev.) Mož, ki pa ni bil mož, je duhovnik, ker se ne sme ženiti. Vrt, ki pa ni bil vrt, je pokopališče. Drevo, ki pa ni bilo drevo, je bezeg. Tič, ki pa ni tič, je netopir. Kamen, ki pa ni kamen, je kos opeke. — „Tko zna bolje, široko mu polje.“

(V Trstu.) Visoka sveča, velika senca.

Škrat: „He strijc Taffe, podložite hitro coklo, sicer se Vam še splaši!“

Izbaja 10. in 25. dan vsacega meseca. Cena za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četr leta 80 kr. Posamične številke po 15 kraje., pri opravištvu v „Narodni Tiskarni“, kateremu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije in inserati. Slednji računijo se po dogovoru.